

ความปลอดภัยในอาชีพแพทย์

ปกจิตต์ ประมวญ*

งานให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยนั้นเป็นงานที่จะต้องกระทำอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะติดโรคจากผู้ป่วยนั้นมีมาก อาจจะเป็นจากการสัมผัสผู้ป่วย การแตะต้องเลือด น้ำเหลือง อุจจาระ ปัสสาวะ ซึ่งบางครั้งโรคที่ติดมาอาจจะก่ออันตรายถึงแก่ชีวิต เพราะปัจจุบันมีโรคหลายชนิดที่ยังไม่อาจจะรักษาให้หายได้ เช่น โรคตับอักเสบ โรคเอดส์

อันที่จริงแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ทั้งหลายนั้นก็มีความเสี่ยงที่จะได้รับการแพร่เชื้อโรคจากผู้ป่วยด้วยกันทั้งนั้น แต่ในสาขาของวิสัญญีวิทยายังคงเสี่ยงต่อการติดโรคมักขึ้นเป็นหลายเท่า เมื่อเทียบกับบุคลากรในสาขาอื่น ๆ เพราะการให้บริการต่อผู้ป่วยต้องทำอย่างใกล้ชิด ดังนั้นการสัมผัสโรคโดยตรงมีมากและยังอาจจะมีอุบัติเหตุจากการถูกเข็มฉีดยาที่ติดเชื้อที่แทง การติดต่อกับเลือด น้ำมูก น้ำลาย และยังสัมผัสอิมมูโนสัฟเฟียสจากตัวยาเสพติดที่ใช้ ได้มีรายงานต่างประเทศถึงผลของยาเสพติดที่มีต่อบุคลากรในห้องผ่าตัดซึ่งได้รับผลจากยาเสพติดที่ตกค้าง ผลเหล่านี้มีทั้งการกดไขกระดูก อัตรากาการแท้งบุตรที่เพิ่มขึ้นในสตรี และยังมีอันตรายที่เกิดขึ้นซึ่งคาดว่าจะมีผลทางกรรมพันธุ์ได้ด้วย

ในส่วนของ การติดเชื้อนั้นดูเหมือนกับจะป้องกันได้

โดยง่าย แต่โดยลักษณะของการทำงาน ซึ่งต้องใกล้ชิดกับผู้ป่วยและรีบด่วนมากนั้นทำให้การป้องกันตนเองของบุคลากรไม่รัดกุมและได้ผลพอเพียง ผู้ป่วยที่มารับการดมยาผ่าตัดนั้นกว่าครึ่งหนึ่งจะมาในสภาวะรีบด่วน โดยไม่มีเวลาตรวจสอบภาวะการติดเชื้อได้ก่อน การตรวจสอบโรคบางชนิดต้องอาศัยเวลา ในบางครั้งผู้ป่วยเองยังไม่มีอาการแสดงให้เห็น เหล่านี้ยิ่งทำให้การป้องกันนั้นไม่พอเพียง ทำให้บุคลากรติดโรคต่าง ๆ ไปโดยไม่รู้ตัว โรคบางชนิดกว่าอาการของโรคจะแสดงออกก็กินเวลานาน อาจจะทำให้ตัวบุคลากรเองเป็นพาหะของโรคได้ด้วย

สำหรับโรคตับอักเสบ นั้นก็เป็นที่น่ายินดีที่ได้มีการเริ่มโครงการป้องกัน สำหรับบุคลากรผู้ที่ต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ป่วย

ถึงเวลาหรือยังที่ผู้บริหารจะหันมาสนใจถึงความปลอดภัยในขณะที่ประกอบอาชีพการักษาพยาบาลของบุคลากรทางการแพทย์ และให้การปกป้องคุ้มครองทั้งในด้านการป้องกันรักษา หรือชดใช้ในอันตรายที่เกิดกับบุคลากรขณะให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยตามหน้าที่ซึ่งจะทำให้ขวัญและกำลังใจของบุคลากรผู้เสี่ยงต่ออันตรายอย่างมากเหล่านี้ดีขึ้น

* ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย